

is a tipikus barna színt mutatja. E két ivadék közt akadnak mindkét nembeli példányok, melyek fölül világosabbak, külső szegélysvájuk többé-kevésbé elmosódott, s az abban levő pettyek csaknem feketék, alul sötét-barnák, elmosódva, minden rajz nélkül, még az alsó szárnyon levő C vagy F is alig észrevehető.

Más eltérésnél mind a négy szárny külső szegélye elmosódott, inkább csak vonalakból álló; a felső szárny felső szegélyén egy vagy két elmosódott fekete pettyet és a tónél ugyanoly színű pettyet mutat; az alsó szárnyat pedig egy elmosódott nagy fekete petty csaknem teljesen ellepi. Alul olykor elmosódott világos sárga, olykor pedig elmosódott barna, minden rajz nélkül; de a C igen világosan emelkedik ki, nem F, miként az az 'ab. *albem* Esp. láttatja.

Dahlström Gyula.

Zemplénavármegye Orthopterái.

Azon meggyőződésben, hogy minden megbízható adat, bármily csekély legyen az, becsesel bír az ország faunájára nézve, közlöm az alábbiakban az általam a mult évtizedben Zemplénavármegyében gyűjtött és sajnos, az utóbbi évek alatt elpusztult Orthopterák névjegyzékét, pontos termőhelyeikkel együtt. Az adatok megbízhatóságát illetőleg megjegyzem, hogy valamennyi nehezebben meghatározható fajt néhai Frivaldszky János barátom, a hazai Orthopterák monographiájának szerzője határozta meg.

A jegyzékből talán fel fog tűnni, hogy némely különben nagyon közönséges faj, alig egy-két helyről van említve. Ez nem onnan ered, mintha e faj Zemplénavármegyében ritka volna, de ez csak azt jelenti, hogy gyűjteményembe helykímélés tekintetéből nem tartottam szükségesnek belőle több helyütt gyűjtött példányt eltenni s ez a jegyzék csupán a gyűjteményemben őrzött példányok jegyzéke.

Subordo I. Labidoroidae.

Familia Forficulina. *Labidura* Leach *riparia* Pallas. Sátor-Alja-Ujhely, Tarczal, Szomotor. *Labia* Leach *minor* L. S.-A.-Ujhely, Tokaj, Terebes. *Forficula* L. *auricularia* L. S.-A.-Ujhely, Sáros-Patak, Tolcsva, Erdőbénye, Tokaj, Kis-Azar, Homonna, Szinna. *Anechura* Seudd. *bipunctata* Fabr. S.-A.-Ujhely, Tokaj. *Chelidura* Latr. *albipennis* Meg. S.-A.-Ujhely, Tokaj, Erdőbénye, Homonna, Szinna.

Subordo II. Orthoptera genuina.

Familia Blattodea. Tribus Ectobidae. *Ectobia* Westw. *lapponica* L. S.-A.-Ujhely, Sáros-Patak, Kis-Azar, Rabaszka; *livida* Fabr. S.-A.-Ujhely, Sáros-Patak, Erdőbénye, Mernyik, Szinnaikő. *Aphlebia* Brunner *maculata* Schreb. S.-A.-Ujhely, Sáros-Patak, Máleza: *maculata* var. *Schäfferi* L. Sáros-Patak; *punctata* Charp. S.-A.-Ujhely, Sáros-Patak. — Tribus Periplanetidae. *Periplaneta* Burm. *orientalis* L. S.-A.-Ujhely, Sáros-Patak.

Familia Mantodea. *Mantis* L. *religiosa* L. S.-A.-Ujhely, Tolesva, Szerencs, Nagymihály.

Familia Grylloidea. Tribus Xyidae. *Xya* Illig. *variegata* Charp. Szomotori futó homok. — Tribus Gryllotalpidae. *Gryllotalpa* Latr. *vulgaris* Latr. S.-A.-Ujhely H.-Rokitó. — Tribus Gryllidae. *Gryllus* L. *campestris* L. S.-A.-Ujhely, Tokaj, Barkó; *melas* Charp. S.-A.-Ujhely, Tokaj, Szerencs; *frontalis* Fab. S.-A.-Ujhely, Szerencs, Tokaj, Kis-Azar; *domesticus* L. Sztropkó-Olyka. *Nemobius* Serv. *Heydenii* Fisch. Tokaj. — Tribus Oecanthidae. *Oecanthus* Serv. *pellucens* Scop. S.-A.-Ujhely, Tolesva, Szerencs, Monok.

Familia Locustodea. Tribus Phaneropteridae. *Orphanina* Fisch. *denticauda* Charp. Simonka hegyesúcs. *Poecilimon* Fisch. *intermedius* Fieber. S.-A.-Ujhely; *Schmidtii* Fieb. Tokaj. *Barbitistes* Charp. *serricauda* Fab. Vihorlat hegyesúcs. *Isophya* Br. *camptoxypha* Fieb. Rabaszka hegyesúcs. *Leptophyes* Friv. *albovittata* Koll. S.-A.-Ujhely, Tokaj, Tolesva, Szöllöske, H.-Olyka. *Phaneroptera* Serv. *falcata* Scop. S.-A.-Ujhely, Szerencs, Mád, Talya. — Tribus Meconemidae. *Meconema* Serv. *varium* Fabr. S.-A.-Ujhely. — Tribus Conocephalidae. *Conocephalus* Thunb. *mandibularis* Charp. Szöllöske. *Xiphidium* Serv. *fuscum* Fabr. Tolesva; *dorsale* Latr. S.-A.-Ujhely, Homonna. — Tribus Locustidae. *Locusta* Auct. *viridissima* L. S.-A.-Ujhely, Velejte. — Tribus Dectiidae. *Rhacocleis* Fieb. *discrepans* Fieb. Bártfa. *Thamnotrizon* Fischer. *similis* Brun. (*litoralis* Fieber) Simonka hegyesúcs; *transsylvaniaicus* Fisch. Runyina; *apterus* Fabr. Vihorlat csücs; *cinereus* L. S.-A.-Ujhely, Mád, Szinnaikő. *Platypleis* Fieber *grisea* Fabr. S.-A.-Ujhely, Szerencs, Mád; *brevipennis* Charp. Rabaszka csücs. *Decticus* L. *verrucivorus* L. Sáros-Patak, Tolesva, Vihorlat csücs. — Tribus Ephippigeridae. *Ephippigera* Serv. *vitium* Serv. S.-A.-Ujhely. — Tribus Sagidae. *Saga* Charp. *serrata* Fabr. S.-A.-Ujhely (Várhegy).

Familia Acridiidea. Tribus Tryxalidae. *Tryxalis* Charp. *nasuta* L. Szomotor. *Mecostethus* Fieb. *grossus* L. Tolesva. *Parapleurus* Fisch. *typus* Fischer. S.-A.-Ujhely, *Chrysochraon* Fisch. *dispar* Heyer. S.-A.-Ujhely. *Stenobothrus* Fischer. *crassipes* Charp. Szöllöske; *lineatus* Panz. Szöllöske, Szinna; *geniculatus* Fisch. d. W. Tályá; *viridulus* L. Tolesva; *rufipes* Zett. S.-A.-Ujhely, Nagy-Tárkány; *haemorrhoidalis* Charp. Zemplénmegye: *biguttulus* L. S.-A.-Ujhely, Tolesva, Tokaj, Szerencs, Szöllöske, Kis-Tárkány, Páczin, Barkó, Mezőlaborcz, Szinna; *declivus* Bris. (*pulvinatus* Fieb.) Szomotor; *dorsatus* Zett. Tolesva, Tokaj, Mád, Páczin, Varannó, Szinna, Sztropkó-Olyka; *pratorum* Fieb. S.-A.-Ujhely, Varannó, Rabaszkala csúcs. *Gomphocerus* Thnb. *rufus* L. S.-A.-Ujhely, Tokaj, Szerencs, Mád, Szinnaikő; *maculatus* Thnb. (*biguttatus* Charp.) S.-A.-Ujhely, Szomotor. — Tribus Oedipodidae. *Spingonotus* Fieb. *coeruleus* Fisch. Szomotor. *Acrotylus* Fieb. *insubricus* Scop. Szomotor. *Oedipoda* Latr. *variabilis* Pallas. Tolesva, Szomotor, H.-Rokitó; *coeruleus* L. S.-A.-Ujhely, Szerencs, Tályá, Mád, Szomotor. *Psophus* Fieb. *stridulus* L. Sz.-Olyka. — Tribus Acridiidae. *Caloptenus* Burm. *italicus* L. S.-A.-Ujhely, Mád, Szomotor, Barkó. *Pezotettix* Burm. *alpinus* Koll. Rabaszkala csúcs. — Tribus Tettigidae. *Tettix* Charp. *bipunctata* L. Mindenütt közönséges; *subulata* L. Mindenütt közönséges.

Dr. Chyzer Kornél.

Légyfaj tömeges előfordulása.

Az eszéki horvát főgymnasium második emeletén levő természetrajzi gyűjtemény ablakain 1891-ben október hó 10-én feltűnő nagy tömegben mutatkozott egy apró légyfaj: némely ablakon több volt, másikon kevesebb. Számuk a következő napokon gyarapodott, úgy hogy ugyan e hó 12-én már százszámra mutatkoztak. A nyitott ablakon csak néhány légy ült, ellenben a csukottakon számosabban. Nagyobb mennyiségben mutatkoztak e rovarok a következő napokon is, de mikor hűvösebb napok közeledtek, eltűntek s egy részük elbujt az ablak réseibe; valamint az üvegtábla és az ablak fája közé. Egyesek egyszer-másszor mutatkoztak későbbben is, a mikor a fűtött szoba levegője telelő helyeikről kicsalogatta őket.

Igy tartott ez 1892. évi kora tavaszig, a mikor február 3. és 17. között megint több példány volt látható. Ápril hó elején ismét